

P+

SPECIAL

Jaargang 15
week 17 | 2017

*Bomencentrum
eert parkaanleg*

Bomen sluitpost
gemeentebegroting

Kwekers kappen

Bomen die te groot doorgroeien worden te duur voor de Nederlandse markt en dus rooien boomkwekers ze maar.

eigen bomen om

“De hele Nederlandse boomkwekerij heeft pijn in zijn buik”

Bewoners gaan de straat op wanneer er bomen in hun straat of plein gerooid worden. Alle gemeenten in Nederland willen vergroenen. We zijn dus allemaal ‘treehuggers’ geworden. Maar boomkwekers in Nederland gaan wel over de kop. Of ze moeten hun bomen kappen omdat ze toch niet meer verkocht worden. Te groot gegroeid. Te duur. Hoe kan dat nou? Hans Blokzijl van het Bomencentrum in Baarn verklaart deze contradictie vanuit zijn net geopende Jardin d’Hiverre.

Hans Blokzijl (1953) heeft er geen enkel probleem mee om nog eens op de foto te gaan op het meest gefotografeerde plekje van zijn Bomencentrum. Dat is niet het Groene Paviljoen, dat zich in tien jaar bewees als een geliefd ontmoetingscentrum. Dat kan ook nog niet de nieuwe Jardin d’Hiverre zijn, want dat opent deze lente pas de deuren, een schitterende orangerie. ‘Niet voor sinaasappelbomen, maar voor 150 tot ruim 400 mensen’, klimaatneutraal en ontwerpen volgens Feng Shui-principes. Nee, voorlopig is het zijn oude Volvo, een cabriolet, waar uit de achterbank een forse boom groeit. “Daar wil iedereen mee op de foto”, weet de boomkweker, wetenschappelijk geschoold aan de Universiteit van Wageningen. En: de man die de leiboom in Nederland herintroduceerde, in de jaren ‘80. Dat is tot op de dag van vandaag een van de weinige succesbomen waar volop vraag naar is bij particulieren. Blokzijl is blij dat hij tijdens het toegangshek heeft opengegooid en publiek op zijn kwekerij heeft uitgenodigd. Hoeveel bomen moest hij dit jaar weer niet rooien, omdat er geen orders meer komen van gemeenten en andere overheden? Blokzijl: “Je kunt ze één keer verplanten, omdat ze groter worden. Dat kun je nog een tweede keer doen, een derde keer zelfs, ook al vragen ze dan vanwege hun brede kruin al heel veel ruimte. Maar je kunt ze er

Hans Blokzijl in zijn net geopende Jardin d’Hiverre: “Eerst komen de straatstenen, dan de lantaarnpalen. En dan denkt de aanbestedende ambtenaar: ‘Oh ja, er moeten ook nog een paar bomen bij’. Het gevolg: op kwekerijen zijn 300 duizend tot 400 duizend bomen gerooid.”

Blokzijl herintroduceerde de leiboom in Nederland en is inmiddels weer verder door een solitaire boom als het alziende oog uit de Lord of the Rings te snoeien.

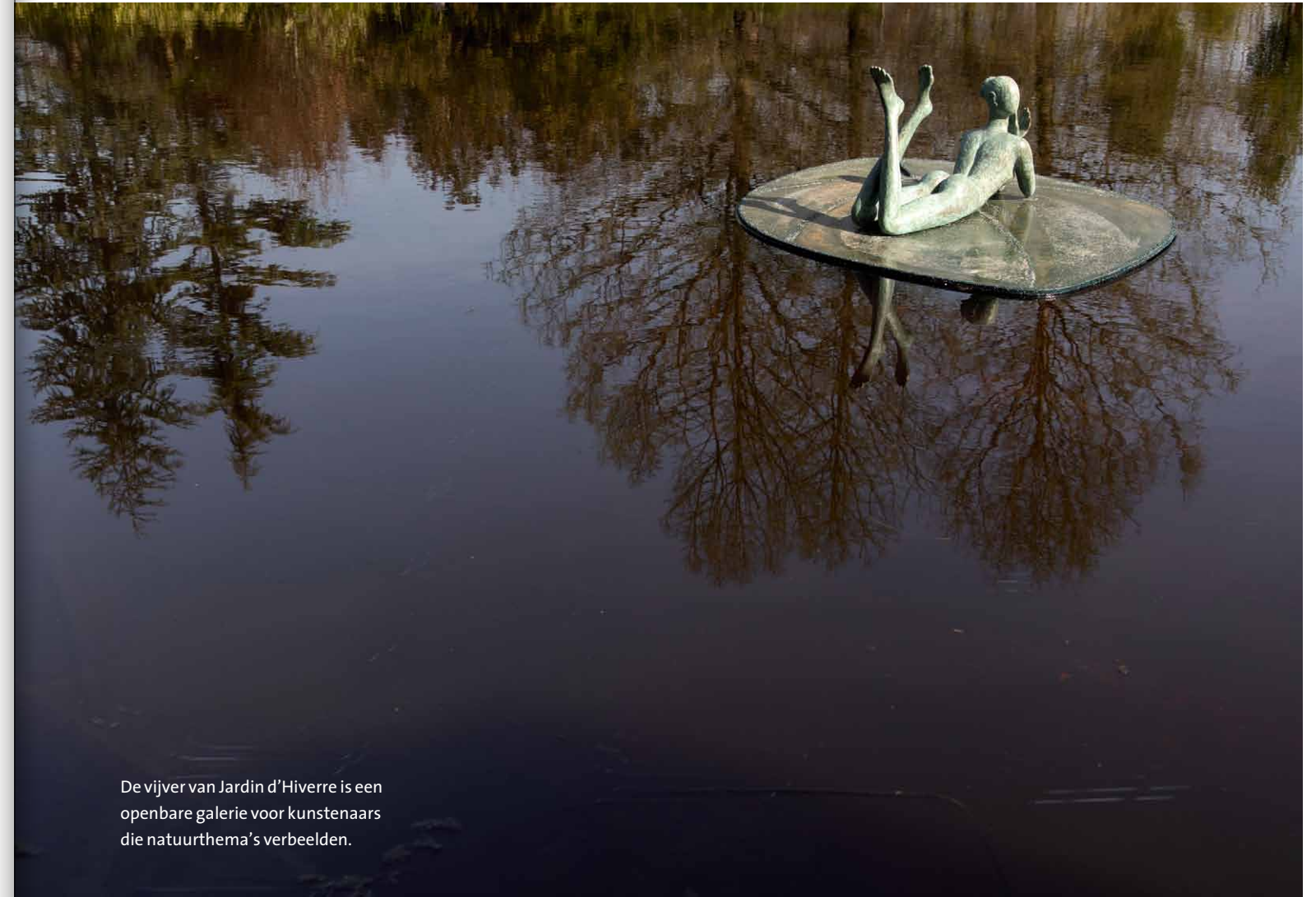

➤ eigenlijk al net zo goed uit halen, want je weet: zo'n grote boom met een bijpassende vraagprijs, die verkoop je toch niet meer. Bomen zijn de sluitpost van de gemeentebegroting. Er worden geen woonwijken van duizend huizen meer gebouwd, nergens. Het zijn plukjes van honderden huizen. Eerst komen de straatstenen, dan de lantaarnpalen. En dan denkt de aanbestedende ambtenaar: 'Oh ja, er moeten ook nog een paar bomen ook bij'. Voor dat resterende bedrag kunnen serieuze, professionele kwekers alleen maar kleine boompjes leveren." De kweker heeft het dan over bomen tot 4 of 5 meter. Kwekers die aan het buitenland hebben een langere uitloop: zijn mogen leveren formaten van 9 tot 11 meter leveren.

Te groot gegroeide notenbomen liet Blokzijl omzagen en verwerken tot een unieke trap.

Blokzijl herinnert zich de gouden jaren nog goed. Hele delegaties met ambtenaren kwamen bij hem in Baarn langs om persoonlijk hun keuze te maken. Hij denkt er met heimwee aan terug, als hij rondleidingen geeft in het Park André Citroën in Parijs, waar de Franse hoofdstad 30 miljoen euro aan spendeerde. Hij heeft er foto's van op zijn kantoor hangen. Blokzijl: "Omgerekend 1000 euro de vierkante meter mocht het daar kosten. Tachtig meter aan bakken met cilindervormige magnolia's! Hier mag een stukje groenvoorziening bij een woonwijk 100 euro de vierkante meter kosten. Over grote stadsparken aanleggen moeten we het maar niet hebben. Dat doen we in Nederland al heel lang niet meer." De bankencrisis luidde voor de Nederlandse boomkwekers de neergang in, een situatie die tot op de dag van vandaag voortduurt. De bouw kwam nagenoeg stil te liggen en dus ook het planten van bomen in nieuwe straten. "De hele Nederlandse boomkwekerij heeft pijn in zijn buik." Ze komen ook om een andere reden niet meer, de delegaties die hij op zijn kwekerij van 22 hectare ontving, groepen kopers die hij 750 verschillende soorten bomen kon presenteren. Op zijn kantoor, achter een sigaar: "Elk jaar, 25 jaar lang, ontving ik aan deze tafel 2.500 man. Architecten, opzichters, directeuren gemeentewerken. We gingen rond, ze keken wat ik te bieden had en we deden zaken: 'Die rij bomen willen we hebben'. Zo ging dat. Een boom is een visueel product, elke boom is anders."

De vijver van Jardin d'Hiverre is een openbare galerie voor kunstenaars die natuurthema's verbeelden.

Ook dakplatanen kunnen te fors worden, maar afgezaagd bij de kop vormen ze een natuurlijke kroonluchter.

Boomkwekerijen kunnen te grote bomen rooien, maar ook uitdunnen, om de overgebleven kruinen meer ruimte te geven om nog even evenwichtig door te groeien, in afwachting van betere tijden.

Omdat gemeenten en hogere overheden geen parken meer aanleggen, deed Hans Blokzijl dat zelf maar, inclusief een *mystic island* met witte berken.

In de conferentiezaal van Jardin d'Hiverre is de vloerbedekking (van Desso) gebaseerd op de dwarsdoorsnede van een echte boom, met jaarringen. De spreker staat in het hart.

Bestuur. Een kasteeltje? Dat vond hij maar niets. Uit de tijd. Zo begon de kweker in 2000 op eigen terrein Het Groene Paviljoen, een gebouw dat hij sindsdien aan duizenden organisaties heeft verhuurd. Half april opende hij zijn creatie Jardin d'Hiverre, voor nog grotere groepen, of zelfs voor grote productpresentaties. Uit eigen kweek stelde hij een eigen parkomgeving samen, met een hemelweerspiegelende vijverpartij en een *mystic island* met witte berken.

Hier zijn ze weer welkom, de overheidsdienaren. Niet om bomen te kopen, maar om te vergaderen en te zien hoe hun eigen groenbeleid er uit had kunnen zien. Of zou kunnen zien, want je moet positief blijven. Blokzijl: "Ik hou niet zo van duurzaam denken. Ik hou van duurzaam doen." ■

Blokzijl bleef luisteren naar klanten. Een topman van Unilever klaagde dat hij in heel Nederland geen leuke representatieve natuurplek kon vinden voor zijn Raad van

Websites

- + **Het Bomencentrum**
- + **LTO vakgroep Bomen en Planten**
- + **Anthos Handelsbond voor Boomkwekerij- en bolproducten**

- + TEKST JAN BOM
- + FOTOGRAFIE P+ PEOPLE PLANET PROFIT
- + ART DIRECTION BUREAU BOUDEWIJN BOER + STUDIO 10
- + UITGEVERIJ ATTICUS BV
- + WWW.P-PLUS.NL

Een van de weinige recente hits voor Nederlandse boomkwekers: meerstammige bomen, zoals hier berkenboompjes.

Hebben alle boomkwekers problemen?

Het beeld dat Blokzijl schetst van de boomkwekerijen wordt door twee organisaties van boomkwekerijen bevestigd. Enkele nuances willen ze nog wel aanbrengen. Helma Hoff van vakgroep LTO Bomen en vaste planten zegt dat het de kwekerijen die leveren aan de particuliere markt beter gaat. "In de tuincentra gaat het goed met de bomenverkoop", volgens haar. "De verkoop van laanbomen loopt achter op de bouw, die gelukkig weer aantrekt. Niet alle bedrijfssluitingen worden veroorzaakt door de vraag, die inderdaad nog steeds mager is. Er zijn ook bedrijfsbeëindigingen omdat er geen opvolger is, of het kapitaal ontbreekt om de zaak over te nemen. Land is duur. En ja, het is zo, er zijn op kwekerijen ook dit jaar weer de nodige bomen opgeruimd." Dat gebeurt vaak ook door rijen te grote bomen uit te dunnen: van elke twee exemplaren blijft er dan een over. Om de werkelijkheid meer in overeenstemming te brengen met de op papier beleden liefde voor groen, werkt de sector gecoördineerd aan bewustwording bij grote overheidsorganisaties. Hoff: "We hebben het concept van De Groene Stad wetenschappelijk laten onderbouwen. Bomen leveren aantoonbaar een bijdrage aan de kwaliteit van leven en de gezondheid in een stad."

Aan hetzelfde onderzoek werkte ook Leon Smet mee, namens de boomkwekers die zich verenigen in Anthos, een handelsorganisatie in Hillegom, vooral gespecialiseerd in bollen. Zijn nuancering: "We zitten nu halverwege de tunnel. Er zijn bedrijven stuk gegaan, maar voor een deel waren dat bedrijven die toch niet te redden waren. Die kom je in elke sector tegen. Ook sluiten er bedrijven omdat ze fuseren. Maar de kwekers die exporteren doen het niet zo slecht als de collega's die zich richten op de binnenlandse markt. Er is inderdaad een overaanbod aan sommige boomsoorten, maar ook zijn er bepaalde bomen schaars." Een recente hit zijn de zogenaamde meerstammige bomen, bijvoorbeeld drie wit-geschorste berken bij elkaar. Bij de Jardin d'Hiverre in Baarn zijn ze ook aangeplant.

Profiteer ● van de planeet

DUURZAME ENERGIE LOONT

Samen met ruim 630.000 klanten stimuleren wij van ASN Bank al sinds 1960 duurzame vooruitgang. Het mooie is: daar profiteert iedereen van. In de vorm van goed geld én een mooiere wereld. Bij ASN Bank bankier je met respect voor mens, dier en natuur. Onze inzet voor bijvoorbeeld duurzame energie, maar ook voor

een rijkere natuur en betere arbeidsomstandigheden levert een leefbaardere wereld op. Duurzaam bankieren is op termijn in ons aller eigenbelang. En het levert als bonus meteen al een goed gevoel op. Meer weten? Ga naar asnbank.nl voor meer informatie of open direct een betaalrekening.

Zo maakt geld gelukkig | asn bank